q̄ bō ſit bonus p̄dicator exigit̄ q̄ impleat ɔſiliū dn̄i dicē-
tis Math.xix. Vade ven.oia q̄ ha.⁊c.⁊ vota ſua reddat
dn̄o:nec tn̄ dicit (vota mea) faciā:ſ3 (reddā) quidam enī
vouēt ſ3 nolunt vota reddere.ɔtra illud Deut.xxv. Cum
votū vo.dn̄o deo tuo:nō tar.red. Et Eccl.v. Quodcūqʒ vo-
ueris redde:multo enī eſt melius vota nō vouere q̄ʒ poſt
votū ꝓmiſſa nō reddere:⁊ hoc faciendū eſt (in cō.oi po.
eius) vt oēs edificent̄ ⁊ exemplū habeāt vt dictū eſt Lu.
xj. Nemo accen.lu.⁊ in abſcō.po.ſ3 ſup candel:vt q̄ ingre
diunt̄ lu.videāt.locū aūt determinat vbi h̄ vota reddi de
bent dicēs (in atri.do.dn̄i) domus celū eſt cuius atria ſūt
religiones:q2 ſicut p̱ atriū intrabat̄ in templū:ita p̱ religi
onē intrat̄ in celū ⁊ diuerſa atria diuerſe ſunt religiones:
ſicut ſupra habitū eſt ibi. Beatus quē elegiſti ⁊ aſſum.ha
bita.in atrijs tuis.⁊ q̄ h̄ tria dicant̄ religio melius deter-
minat cū ſubiungit (in me.tui irl'm) irl'm enī dī religio.q2
ibi eſt pacis eterne viſio ⁊ ɔtēplatio ⁊ pacis pectoris poſ
ſeſſio ſicut dicit Greg.iſrl' ſabbatū accepit in munere ⁊c.

Pſ.cxvj. Pſalmus CXVI

1 Laudate dominum omnes gentes
laudate eum omnes populi.

Titulus (alleluia) titulus pz q2 laus dei eſt
hic pſ.in p̄cedenti pſ.egit de victoria martyrū h̄ in pſona
eorum oēs inuitat ad laudandū deū:⁊ eſt pſ.iſte primus
athomus.i.indiuiſus quodā ɔpendio vniuerſa q̄ ɔtinent̄
in alijs ɔcludēs.eſt enī q̄ſi punctus ⁊ centrū aliorū pſal-
morū:q2 oēs ſpēs aromatū q̄ ſunt in alijs referunt̄ ad mi
ſericordiā ⁊ veritatē q̄ ɔtinent̄ in iſto pſ.⁊ eſt mirabilis et
ꝑutilis variatio ɔ̄ tediū mō late mō paucis ſalutaria dice
re:q2 ꝟo in pſona martyrum in p̄cedēti pſ. dixerat (vota
mea reddā in me.tui irl'm) ne q̄s forte putaret irl'm ſolos
iudeos eſſe q̄ ⁊ ipſi h̄ noie gloriant̄.iō in h̄ pſ. Oēs gētes
inuitat ad laudandū deū:vn̄ dicit (laudate do.o.gen) cō-
uerſe corde:ore:⁊ ope.eſt ḡ hec apta ꝓphetia de vocatōne
gentiū:vn̄ dicit Hiere.xvj. Dn̄s forti.mea ⁊ robur meū
ad te gentes veniēt ab extre.ter. Rom.xv. Gētes aūt ſup
mīa honorare deū:⁊ h̄ eſt qd̄ hic dī (lau.do.o.gen.qm̄ con
fir.eſt ſup nos mia eius) ⁊ vt de gentibus ⁊ iudeis q̄ſi de
diuerſis ouibus fiat vnū ouile ſub vno paſtore xp̄o:addit
(laudate) vel collaudate (eū oēs ppl'i).i.iudei q̄ q̄ſi rōne
vtentes eo q̄ ſub lege viuebāt dicunt̄ ppl'i reſpectu gen-
tiū q̄ q̄ſi peccora irrōnabilia p̱ cāpos diuerſoꝝ erroꝝ va-
gabant̄ nulla lege vtētes (vos) ergo (ppl'i) tales (collau-
date).i.cum gētibus (laudate eū).ſ.deū quare.

2 Qm̄ cōfirmata eſt ſup nos miſericordia
eius:⁊ veritas domini manet ineternum.

Confirmata eſt ſup nos) tam de iudeis q̄ʒ gentibus con
uerſis (mia eius) cū in aduētu xp̄i miſcdiā quā p̱ ꝓphas
ꝓmiſerat exhibuit hic fuit firmata in incarnatōe:ſ3 cōfir-
mata in paſſione:vn̄ dicit Joh.xix. Conſummatū eſt.tūc
ei ianua fuit apta ⁊ rumphea remota ⁊ h̄ miſericordia ſic
ɔfirmata ineternū manebit eo cuſtode q̄ dedit:q2 (⁊ veri
tas dn̄i).i.xp̄us filius dei q̄ eſt via veritas ⁊ vita:vt dicit
Joh.xiiij. (manet ineternū) cū p̄re.ſicut enī nunq̄ʒ ſine fi-
lio fuit pr̄:ſic nec vnq̄ʒ ſine veritate fuit:vel ſic vt in pſona
martyrū magis appropriate legat̄ (qm̄ cōfir.eſt ſup nos
mia eius).i.p̱ ſpm̄ſanctū nobis deſup de miſcdia datū cō
firmati ſum⁹ in amore xp̄i:ita vt neqʒ mors neqʒ vita poſ
ſet nos ſepare a charitate xp̄i ſicut dicit aplus Rom.viij.
Sed in hac fortitudine ab ipſo accepta deuicimus rabiē
⁊ potentiā tyrannorū ſicut clamauit dacianus in paſſiōe
beati Vincētij dicēs vincimur:ſ3 q̄d:nunq̄d martyres p̱
agone hēbūt p̄mia ⁊ tyrāni p̱ tyrānide ſupplicia:ita q2 ⁊ ve
ritas dn̄i q̄ victores martires coronat ⁊ deuictos tyrānos
dānat (manet ineternū) vt in ſeipſa ⁊ p̱ effectū ipſis ſalua
tis ⁊ dānatis:q2 hij ibūt in vitā eternā:illi ꝟo in ſuppliciū
Moralr detrudent̄ eternū.ſicut dicit dn̄s Math.xxv. Moralr no
ta ſingula verba ſic (laudate) h̄ eſt ɔ̄ ingratos.j.Theſ.v.
In oibus gr̄as agite Eccl.xx. Nō erit gloria in bonis illi⁹
(dn̄m) h̄ eſt ɔ̄ auaros q̄ laudant denarios Oſee.ij. Dedi
eis au.⁊ ar.q̄ fecerūt baal (oēs) ɔ̄ ſingulares q̄ dicūt cum
phariſeo Lu.xviij. Non ſum ſi.ce.ho. (gentes) ɔ̄ iudeos
de lege gloriātes Ro.ij. An iudeoꝝ tm̄ deus nōne ⁊ gētiū
(⁊ collaudate).i.p̱ inuicē (laudate) h̄ ɔ̄ inuidos qui nō
laudant deū ꝓ bonis ꝓximoꝝ ſicut Paulus.j.Theſ.iij.
Quā grārūactionē poſſum⁹ deo retribuere ꝓ vobis (eū)
ſcʒ deū h̄ ɔ̄ adulatores q̄ laudāt petorē.ſupra laudat̄ pec
cator in deſi.aie ſue (oēs) ɔ̄ diſcordes Eſdre.iij. Cōgrega
tus eſt ppl's q̄ſi vir vnus in hirl'm Act.iij. Multitudinis
cre.e.cor.v. (ppl'i) h̄ ɔ̄ incōpoſitos morib⁹ q̄ nō ſūt ppl'i
.i.rōnales ſ3 pecora.ij.Pet.ij. Hij aūt velut irrōabilia pe
cora naturalr in captionē ⁊ in p̱nicē in corruptōe ſua pe-
ribunt.in ſumma notandū q̄ʒ hic oēs ad laudē inuitat q̄
debent oēs facere ꝓpter multas rōnes. Primo q2 de⁹ oēs
creauit.pſ.ſupra. Jubilate deo o.ter.⁊c.⁊ addit cām:ſcito
te qm̄ dn̄s ipſe eſt de⁹ ipſe fecit nos ⁊ nō ipi nos. Scd̄o q2
oēs paſcit. Pſ. Qui dat eſcā oi car.ɔfi.d.c.hymn⁹ p̱ quē
nec ales eſurit. Tercō q2 oēs ſuſtinet Heb.j. Portās oia
verbo ꝟtutis ſue. Quarto q2 oēs redemit:⁊ iō paſſus eſt
in vmbilico terre Heb.ij. Pro oib⁹ guſtauit mortē. Quin
to q2 patus ē oēs ſuſcipe Act.x. In veritate ɔperi q̄ non
eſt pſonarū acceptor de⁹:ſ3 in oi gēte q̄ timet deū ⁊ opatur
iuſticiā h̄ accept⁹ eſt illi. Sexto q2 oib⁹ dat affluēter ⁊ nō
improperat.ſicut dī Jac.j.j.Cor.xij. Diuidēs ſingulis ꝓ
ut vult. Septimo q2 oēs docet Math.xxiij. Vn⁹ eſt mgr̄
vr̄. Octauo q2 oēs defendit. Pſ. Dn̄s in circuitu ppl'i ſui
⁊ ali. Cuſtodit dn̄s oēs dili.ſe.h̄ aūt oia nō merit(is) nr̄is fa
cit ſ3 de mia.vn̄ bn̄ addit (qm̄ ɔfir.eſt ſup nos mi.e.) ita.ſ.
q̄ nos nunq̄ʒ derelinq̄t Treñ.iij. Mia dn̄i q̄ nō ſu.ɔſ. q2
nō defecerūt miſeratōes ei⁹. Pſ. Mia dn̄i ab eťno ⁊ vſqʒ
ineter.ſup ti.e.h̄ eſt magna mia quā petebat ſupra ſe ɔfir
mari ꝓpha dicēs. Miſerere mei de.ſm̄ ma.miſ.tuā.ſ.ſm̄
illā q̄ ſp̱ durabit nō ſm̄ p̱uā q̄ cito trāſit:q2 de⁹ dat tpalia
iſta q̄ de⁹ dat:hanc tn̄ multi petūt ⁊ hn̄t q̄bus dī Oſee.vj
Mia vr̄a q̄ſi nubes mag.⁊ ſi.roſ.ma.p̱ nubes enī matuti
na ⁊ ros ɔſumit̄ ⁊ euaneſcit adueniēte ſolis ardore:ſic di
uitie tpales adueniēte morte tranſeūt:lʒ multi faciāt ac ſi
putēt eas ſp̱ p̱maſuros etiā hāc tpalē miaʒ ſup ſe ɔfirma
ri ſicut ille q̄ dicebat Lu.xij. Aia mea ha.mul.bo.po.in an
plu.⁊c.ſ3 dn̄s oñdit q̄ nō erat ɔfirmata q̄ ei dixit. Stulte
hac no.re.a.tu.a te:⁊ q̄ pa.cu.e.ſupra. Dormie.ſomniū.ſ.
⁊ ni.inue.o.vi.di.in ma.ſ.ꝓpt̄ ḡ p̱uā ⁊ inſtabilē nūq̄ʒ amit
tūt magnā ⁊ ɔfirmatā ineťnū ſup eos q̄ p̱uā nō querunt
vn̄ ſignāter dicit (ſup nos) ſ3 addit de veritate ſimplr̄ di-
cens (⁊ veri.dn̄i ma.ineter.) non dicit ſup nos:q2 ſup bo
nos ⁊ malos manebit veritas:dans bonis eterna gaudia
⁊ malis reddēs eterna ſupplicia:ſicut ſupra expoſitū eſt.

Pſalmus CXVII Pſ.cxvij.

Confitemini domino quoniā bon⁹ 1
qm̄ in ſeculū miſericordia eius.

Confitemini dn̄o) titulus (all'a) titulus pz.
In p̄cedēti pſ.egit de ɔfirmatōe mie dei:in iſto oñdit per
q̄d fuit ɔfirmata q2 p̱ incarnationē:vn̄ iterū hortat̄ ꝓpha
ad laudandū deū ꝓpter miam factā nobis in p̄ aduētu de
q̄ iſte pſ.q̄ntus eſt.primus enī eſt Celi enarrāt. ſcd̄s Eru
ctauit.tercius Deus nr̄ re.q̄rtus Qui regis iſrl'.h̄ eſt q̄n-
tus ⁊ eſt decoratus multis figuris hn̄s q̄ſdā ꝟſus eiuſdē
finis alios eiuſdē p̱ncipij.alios repetitos ⁊ huiuſcemodi
ornat⁹ habet.iam pz intētio. Modus q̄driptitus eſt pſ.
p̄mo monet laudare ꝓpter miam q̄ in tribulatōe exaudit⁹
eſt ⁊ adiut⁹ ꝓpter qd̄ ſcd̄o dicit ɔfitendū in ſolo deo tribu
lationē illā ⁊ q̄lr ſit adiut⁹ exponēs ibi (bonū eſt ɔfi.) ter-
cio qd̄ monet alios ſe facturū ꝓmittit.ſ.laudare cā ſalu-
tis q̄ p̱ quē ⁊ q̄ʒmirabiliter ſit facta adiūgit ibi (apite) q̄r-
to gaudens de aduētu xp̄i idē qd̄ monuerat monet.ſ3 ad
dit q̄ frequēter ⁊ ſolēniter ⁊ in atrijs dn̄i fiat ibi (benedi-
ct⁹) Exponit̄ aūt allegorice de eccl'ia.moralr ď viro iuſto
ſiue penitēte. Dicit ḡ ꝓpha in pſona eccl'ie ad fideles fili-
os eccl'ie (ɔfite.dn̄o) ɔfeſſione fidei ⁊ laudis Hier.xxxiij.
Adhuc audiet̄ in loco iſto quē vos dicitis eſſe deſertum
vox dicētiū ɔfitemini dn̄o exercituū: ⁊ h̄ facere debetis.
(qm̄ bo.eſt in ſe.) ſicut ipe dicit Math.xix. Nemo bon⁹

G
Qualr oēs laudes deo debent ꝓpter octo

A
Allegorice de eccleſiis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

niſi ſolus deus:vn̄ laudādus ē ab oībus:etiā ſi nulla ſpes retributiōis haberet magis tn̄ laudādus:qꝛ ipſe bonꝰ in ſe ex nā alios facit bonos ex grā vn̄ ſubdit (qm̄ i ſe.m.e.) .i.effectus mie:q̄ effectꝰ ꝓbat cām qd vr̄ petere ſupra cuꝫ dicit. Oñde no.dñe.ſ.ꝑ effectū mi.tuā.quō aūt laudādus eſt ⁊ qn̄ ⁊ a q̄bus ſubdit.dicat nūc domꝰ iſrl̄.q.d.dicendo hoc (qm̄ bo.q.in ſe.mi.e.) vt expoſitū eſt (laudet eū iſrl̄) .i.videntes eum ꝑ fidem:⁊ h̄ nō differat:ſ.

2 ¶ **Dicat nunc iſrael qm̄ bonus: qm̄ in ſeculum miſericordia eius.**

¶ Dicat nūc).i.ſtatim dum lꝫ dū mereri poſſumus cum laudādo:ſi aūt cōiter ppl̄s xp̄ianus h̄ dꝫ facere multo fortius p̄lati ⁊ ſacerdotes eccl̄ie.vn̄ addit ſpāliter de ipſis.

3 ¶ **Dicat nunc domus aaron quoniam bonus: quoniam in ſeculū miſcd̄ia eius.**

¶ Do.aaron).i.p̄lati ⁊ miniſtri eccl̄ie q̄ officiū aaron ſuſceperūt (dicat) inquā (qm̄ in ſe.mi.e.) vt expoſitū eſt. In his aūt duobꝰ vſibus ponit domꝰ ꝓ familia ſicut in Exo. xij.dr̄ ꝙ agnꝰ comedebat i vna domo:⁊ qꝛ ſupra dixit.dicat nūc do.iſrl̄ ⁊c̄.ne ꝓpterea ꝙ ꝑ iſrl̄ frequēter intelligunt iudei putaret tn̄ a iudeis laudādus apte de oībꝰ ſubdit.

4 ¶ **Dicant nunc omnes qui timent dominū quoniam in ſeculum miſcd̄ia eius.**

¶ Oēs qui timēt dn̄m) ſiue de iudeis ſiue de gentibus ſint (qm̄ in ſe.mi.e.) ecce hij q̄tuor verſus eundē finē habent ſcꝫ (qm̄ in ſe.mi.e.) Et poſſet aliq̄s querere quō ſcis h̄ de mia dei:ad qd̄ rn̄dens eccleſia ſubdit.

5 ¶ **De tribulatione inuocaui dn̄m: ⁊ exaudiuit me in latitudine dn̄s.**

¶ De tri.in.dn̄m) qn̄.ſ.martyres tribulant (⁊ exaudi.me dn̄s) ponēdo (in latitudine).i.dilatādo me:qꝛ quāto magis tribulabant fideles tanto p̄les ꝯuertebant ad fidē et magis dilatabat ⁊ numero ⁊ merito:vn̄ ſupra idē dicit ꝙ hic:cū inuoca.ex.me deꝰ iuſticie mee:in tri.dil.mi.vl̄ ponēdo (in latitudine) patrie ꝯſtū ad eccleſiā triūphantē.ſicut eñ tota die legimꝰ de ſctis martyribꝰ ꝙ in agone martyrij inuocabāt dn̄m:⁊ dn̄s exaudiebat eos ducēdo aīas ad latitudinē ſupne p̄rie. De q̄ dicit Greg. Qui vere fieri diues deſiderat hereditatē appetat quā heredū numerus nō anguſtat:nec tn̄ ꝯ tribulatōe liberabat dn̄s ſctōs ſ; adiuuabat i bonis agēdis.⁊ in ipſis tribulatōibꝰ.vn̄ ſbdit eccl̄ia.

6 ¶ **Dominus mihi adiutor: non timebo q̄d faciat mihi homo.**

¶ Mihi hō).i.quilibet inimicus carnalis ſm̄ ꝙ dn̄s dicit Math.x. Nolite timere eos q̄ oc.corpus.⁊ repetit.

7 ¶ **Dominus mihi adiutor: ⁊ ego deſpiciaꝫ inimicos meos.**

¶ Sicut Laurētius de craticula deſpiciebat Dacianū ⁊ deridebat dicēs. Aſſatū eſt iā verſa ⁊ māduca. Moralr̄.monet ad pniāꝫ (ꝯfitemini) pctā (dn̄o) q̄ iā ea nouit:ꝯfeſſio aūt eſt media int ꝯtritionē ⁊ ſatiſfactionē.vn̄ ꝑ mediū datur extrema intelligi:nec valet illa ꝯfeſſio q̄ non ꝓgredit ex corde ꝯtrito ⁊ dolente de pctō ⁊ iterū cū ꝓpoſito ſatiſfaciendi. Iterū dꝫ hō ꝯfiteri in ſpe venie:vn̄ hn̄ dicit (ꝯfitemini.d.q.bo.).i.benignus ad remittendū pctm̄ ⁊ gratiaꝫ ꝯferendā Ro.j. Uide bonitatē ⁊ ſeueritatē dei:in eos q̄dē qui ceciderūt ſeueritatē.in te aūt bonitatē:ꝓpter hanc bonitatē dꝫ hō ꝯfiteri ſecure:ſ; multi nolunt ſ; ꝯtēnunt eius bonitatē Ro.ij. An diuitias bonitatis eius ⁊ patie ⁊ lōganimitatis ꝯtēp.⁊ igno.qm̄ benignitas dei ad peni.te.ad. ſm an.du.tuā.⁊ impeni.c.t.the.t.irā i die ire ⁊c̄.q̄ eñ nūc nō vult ad bonitatē dei ꝯuerti:tūc nō inueniet miam ſ; irā etiā vr̄ dicere cū ſubiūgit (qm̄ in ſe.).ſ.pn̄s (mia eius) in futuro aūt iuſticia eiꝰ.vn̄ ſupra.cū accepo tp̄s.e.iuſ.iudi. Soph.ij. Querite māſuetū ſi quō abſcōdamini in die furoris dn̄i Eſa.lv. Querite do.dū inueniri pt̄ inuo.e.dū ꝓpe eſt.q̄ aūt debeāt ꝯfiteri ſubiūgit (dicat nūc iſrl̄).ſ.pcā ſua in ꝯfeſſiene.h ponit tres vſus de ꝯfeſſione triū.ſ.aaron et oīm timentiū:ꝑ iſrl̄ intelligunt clerici.ꝑ aaron p̄lati.ꝑ ali

B Mora.ad penitētes.

os ppl̄i ſubditi ⁊ tam hij q̄ꝫ illi neceſſe hn̄t ꝯfiteri.⁊ p̄ ponit clericos.ſcd̄o p̄latos.tercio ſubditos.ante eñ dꝫ monere ad ꝯfeſſionē maiores pctōres ⁊ ḡnaliores.p̄lati aūt ⁊ clerici magis peccāt q̄ꝫ ſubditi ſm̄ ꝙ dr̄ p̄ Eſdre.ix. Manus pn̄.⁊ magi.fuit h p̄ria in trāſgreſſione.de clericis aūt p̄ ponit ꝓpter ḡnalitatē:qꝛ oēs p̄lati ſunt clerici ⁊ nō econuerſo.multi eñ ſunt clerici mediocres q̄ nō ſunt p̄lati:de oībus ḡ tā maiorꝰ q̄ꝫ minorꝰ q̄ꝫ mediocribꝰ dicit (ꝙ) dicāt in ꝯfeſſione pctā ſua (nūc).i.in pn̄ti dū cōfeſſio valet ad pniam impetrandā Eſa.xxxviij. Uiuēs vi.ip.ꝯfi.tibi:tūc eñ in futuro ꝯfitebunt pctā ſua nō ad vtilitatē ſed ad ꝯfuſionē etnā Sap.v.ḡ errauimus a via veritatis: oībus aūt neceſſaria eſt ꝯfeſſio.qꝛ nullus ē ſine pctō Treñ. iij. Oēs ei pec.⁊ egēt glo.dei.vn̄ ipſe iohes ⁊ deo familiarꝭ dilectꝰ.ij.j. Si dixerimꝰ qm̄ pc.nō hēmꝰ nosipſi ſedu.⁊ veri.in no.nō eſt.⁊ ſtatim de ꝯfeſſione ſubdit: Si ꝯfiteamur pctā nr̄a fide.⁊ iu.eſt vt remittat nobis pctā nr̄a. dicāt ḡ tā hij q̄ꝫ illi pctā ſua (qm̄ bo.eſt dn̄s).i.ſuauis ⁊ mitis ad remittendū.ſupra dixi.ꝯfitebor aduer.me iniuſ.m.dn̄o.⁊ tu re.impi.pec.mei.dic tu prior iniq̄tates.t.vt iuſtificeris q.d.añ dicas pctā tua in ꝯfeſſione q̄ꝫ deꝰ illa reuelet in iudicio futuro:⁊ h vt iuſtificeris:tūc aūt ſi expectes nō iuſtificaberis in reuelatōe iudicij:ſ; ꝯdēnaberꝭ: ꝓpter h dixit dictū eſt (nunc).i.dū tp̄s eſt pnie.qm̄ in ſe.mi.e.⁊ poſt h ſeculū iuſticia:ſ; qꝛ ꝯfeſſio vt iam dictū eſt nō ſufficit ſine cōtritōe vn̄ ꝯfeſſionē ſequit vox penitētis dicētis (de tribulatōe).ſ.cordis.i.de corde tribulato (inuo.dn̄m) petēs ab eo veniā ⁊ gratiā ſupra. Sacri.deo ſpi.cō.cor ꝯtri.⁊ hu.deus nō deſ.in tali fiducia vr̄ alibi petere dicēs. Tribulationes cordis mei multiplicate ſunt.ſ.ꝑ ꝯtritionē.iō de nece.me.e.me.i.a penis q̄s exigūt pctā.vel ab ipſis pctis q̄ per prauā ꝯſuetudinē in neceſſitates ꝯuertūt vt q̄ſi de neceſſitate peccet:ſ; nec ꝯtritio nec ꝯfeſſio ſufficiūt niſi ſequat ſatiſfactio ſi ſpaciū vite habeat.vn̄ addit (⁊ exa.me do.) nō in tribulatōe:ſ; magis (in latitudīe).i.in impletōe mādatorū ex charitate. Ps. Latū mādatū tuū ni. Prouerb. iiij. Ducā te ꝑ ſemi.eq̄tatis q̄s cū ingreſſus fueris non arta.greſſus tui.in ſatiſfactione eñ ⁊ in pnia eſt difficultas: tn̄ ex ipſu labore pnie cū impugnatōibus tentationū:ſ; ꝓpter h nō deſperat nec reſiſtit bonus penitens:ſ; dicit qd̄ ſequit (dn̄s adiu.me.ñ ti.q̄d fa.mihi hō) quicūq; mouēs ad pctm̄:vel hō.i.diabolus q̄ a deuicto homie ſumpſit nomen vt hō diceret. Un̄ Math.xiij. Inimicus hō h fecit: ⁊ duplex dei adiutoriū neceſſariū eſt.ſ.ꝯ fraudulentiā hoſtis callidi ⁊ ꝯ violētiā:vn̄ iterat dicēs (dn̄s m̄ adiu.) q.d. p̄ eſt adiutor ꝯ fraudulentiā hoſtis callidi.ſcd̄o ꝯ violentiā fortis armati. De q̄ Lu.xj.⁊ Job.xlj. Nō eſt ptās ſup terrā q̄ ꝯpet ei.⁊ ego talē hn̄s adiutorē (deſpiciā ini.m.) ſcꝫ mundū carnē diabolū.mundū debemus deſpicere ꝓpter ſui vanitatē:carnē: ꝓpter ſui vilitateꝫ: diabolū ꝓpter ſui malignitatem.

¶ **Bonū eſt ꝯfidere i dn̄o: q̄ꝫ ꝯfidere i hoīe** 8

¶ Scd̄a ps vbi p̄ dicit in ſolo deo ꝯfidendū eſſe:⁊ h dicit eccleſia ſiue martyres in tribulatōne paſſionis poſiti.q.d. nō timemus eos q̄ corpus occidūt:ſ; illū timemꝰ ⁊ in ipm̄ fiduciā habemus q̄ pōt corpus ⁊ aiam mittere in gehēnā ⁊ ꝑducere i gloriā. vn̄ dicūt (bonū).i.melius (eſt ꝯfidere in dn̄o) qui potēs eſt p̄dicta facere q̄ꝫ cōfidere in hoīe qui nō pōt nocere nō iuuare niſi corpus:nec ſolū de hoībus:ſ; ⁊ de angelis eſt h verum.vn̄ ſubdit.

C Allegorice de eccleſia ꝓ ſuis martyribus

¶ **Bonū ē ſpare i dn̄o: q̄ꝫ ſpare i p̄cipibꝰ.** 9

¶ Bonū eſt).i.melius (ſperare in dn̄o q̄ꝫ ſpare in prin.) .i.in angelis q̄ dicunt p̄ncipes ⁊ ꝓuinciarū ⁊ ꝑſonarū.ſicut hr̄ Dan.x.in plībus locis:ibi eñ dr̄. Ecce michael vnꝰ de p̄ncipibus p̄mis ⁊c̄. ⁊ in fine capl̄i. Nemo eſt adiutor meꝰ in oībus hijs niſi michael p̄nceps nr̄ lꝫ eñ angeli vel etiā hoīes iuuēt: tn̄ in ipſo dn̄o magis q̄ꝫ in ipſis eſt ſperādū.a q̄ ⁊ ipſi angeli ⁊ hoīes boni hn̄t vt iuuare poſſint:cū ſo ꝙ in ſolo deo ſperandū ſit:exponit tribulationē de qua ſupra dixit:de tribulatōe inuocaui dn̄m:vn̄ dicit eccleſia vel quilibet martyr.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

10 ¶ Omnes gentes circuierũt me: ⁊ in nomi
ne domini quia vltus ſum i eos.

¶ Oẽs cir. me) fidelẽ vt me deciperent ⁊ ad errorẽ ſuũ tra
berẽt: ⁊ tñ nõ fecerũt qd̾ volebãt: ſ; magis pũverſi ſũt ab er
rore ſuo ad veritatẽ fidei: vñ ſubdit (⁊ in noĩe dñi). ſ. ieſu
xp̃i ẽ ſupple (q2 vlt⁹ ſum in eos). i. pũverſi penas a ſe pnie
exigẽtes vltionẽ ſumpſerũt de h̃ qd̾ circuirũt me: vel ſic:
q2 legit̃ ſm aliã lr̃a3 (in no. do. vl. ſũ in eos) ⁊ idẽ ẽ ſenſus
deinde i pſona capitis pfortãs eccliã ⁊ martyres ſuos dicit

11 ¶ Circumdantes circumdederunt me: ⁊ in
nomine dñi quia vltus ſum in eos.

D Duobus modis cir cũdederũt iudei xp̃m

¶ Circũ. cir. me) dicit xp̃s de iudeis: ſicut ſupra dixit thau
ri pingues obſe. me: ⁊ in h̃ q̃ nõ repetit hic gẽtes dat intel
ligere q̃ de iudeis loquit̃ (⁊ in no. dñi q2 vl. ſum in eos) h̃
ſicut ſupra expoſitũ eſt exponat̃: vel ſic (in no. dñi). q. di.
ipſi mõ videãt q̃d lucrati ſunt (q2 vl. ſum in eos) p̱ tytũ ⁊
veſpaſianũ. duobus aũt modis circũdederũt iudei xp̃m.
primo occulte volentes eũ cape in ſermone ſicut di Ma
thei. xxij. Et phariſei pũvenerũt: ⁊ interrogauit ieſum vn⁹
ex eis legiſdoctor tentãs eum mgr̃. Qd̾ eſt mandatũ ma
gnũ in lege. ſcd̾o circũdederũt eum apte pſequẽdo: ⁊ pro
pter h̃ nõ ſemel dicit hic.

12 ¶ Circũdederũt me ſicut apeſ ⁊ exarſerũt ſicut
ignis i ſpinis: ⁊ i noĩe dñi q2 vlt⁹ ſũ i eos.

E Iudei apibus cõparãt̃ duobus reſpectibus.

¶ Sed ſcd̾o repetit dicẽs (circũdede. me ſi. a.) vt me apte
blaſphemijs ⁊ conuitijs pungerent ⁊ recte apib⁹ cõparant̃
iudei ꝓpter duas cãs. q2 ſicut apes mellificãt alijs nõ ſibi
⁊ q2 apes pungẽdo alios ſeipſas euiſcerãt: ſic iudei melli
ficauerũt nobis dulcedinẽ in paſſione xp̃i: ⁊ ip̃m nob dul
ciorẽ fecerũt: vñ eis põt dici: ſic vos nõ vobis mellificat̃
apes. Itẽ vt xp̃m pungerẽt clauis paſſionis ſe euiſceraue
runt ⁊ aĩas ſuas pdiderũt (⁊ exarſerũt) igne zeli ⁊ inuidie
(ſicut ignis in ſpi.) volẽtes eũ ad nihilũ redigere ſicut ig
nis ſpinas pũſumit. Item (ignis in ſpnis) crepitũ ⁊ ſtrepi
tum facit: ſic iudei pũtra xp̃m inuidia ⁊ ira ſuccenſi clama
bant. Crucifige eũ Eccl̃s. vij. Sicut ſonit⁹ ſpinarũ ſub ol
la ardentiũ: ſic riſus ſtulti. i. iudei q̃ xp̃m irriſit dicẽs. Vah
qui deſtruis templũ dei: ⁊ in tri. reedi. illud. ſalua temetip
ſum: ſi filius dei es deſc. de cruce Matth. xxvij. (⁊ in noĩe
dñi q2 vltus ſum in eos) duplr̃ vt ſupra dictũ eſt. ſ. in bo
nos p̱ pñiam: ⁊ in malos p̱ captiuitatẽ.

13 ¶ Impulſus euerſus ſum vt caderem: do
minus ſuſcepit me.

¶ Impul. euer. ſum) dicit xp̃s q̃ impulſus eſt a iudeis in
paſſione ⁊ euerſus: cũ ipſe qui erat omnium altiſſimus ⁊
primus factus eſt oĩm nouiſſimus ⁊ abiectio plebis (vt ca
derẽ) in morte ſ; nõ vt putauerũt decidi ita vt deleret̃ no
men meũ (⁊ dñs ſuſ. me) in ipſa morte ⁊ in reſurrectione.
(ſuſcepit me) de monumẽto ⁊ in aſcẽſione de mũdo vel de
eccleſia põt legi: q2 impulſa tribulationibus euerſa fuit. i.
cõculcata ⁊ deſpecta vt caderet. i. ad nihilũ deueniret: ſed
nõ ſic fuit q2 dñs ſuſcepit eam in curã ⁊ cuſtodiã: ⁊ ideo.
(nõ cecidi) dicit xp̃s vel eccleſia (q2 dñs) qui ſuſcepit me
eſt fortitudo mea: vt ſequit̃.

14 ¶ Fortitudo mea ⁊ laus mea dominus: et
factus eſt mihi in ſalutem.

¶ Forti. mea ⁊ laus mea) i. ab illo habeo fortitudinem ⁊
laudẽ non mihi aſcribo ſ; ei a q̃ habeo: ſine q̃ nec fortẽ nec
laudabilẽ me eẽ reputo: ⁊ ipẽ (fact⁹ ẽ mihi i ſa.) q̃ in ſe nõ
fact⁹ ẽ xp̃o fact⁹ ẽ d̾s pr̃ i ſalutẽ cũ ip̃m a morte ſuſcitauit
Item eccleſie cũ ipſam in mari tribulationũ a periculo li
berauit: h̃ ſupra petijt in pſona xp̃i ⁊ eccleſie Eſto mihi in
deũ ꝓtectorẽ ⁊ in do. re. vt ſal. me fa. ⁊ ideo eſt.

15 ¶ Vox exultationis ⁊ ſalutis: in tabernacu
lis iuſtorum.

¶ In taber. iuſtoꝝ) i. in eccleſijs in q̃bus iuſti militãt deo
⁊ laudãt deũ: ⁊ exultãt de xp̃i reſurrectõe: ⁊ de eccleſie exal
tatiõe: ſicut de primitiuis eccleſijs di Iohis. Gauiſi ſunt
diſcipuli viſo dño: ⁊ quõ hoc factũ ſit ſubdit.

¶ Dextera dñi fecit virtutem: dextera dñi 16
exaltauit me: dextera dñi fecit virtutem.

¶ Si in pſona xp̃i loquẽtis legat̃ tunc dextera dei pr̃is põt
dici eius ꝓpiciatio ⁊ auxiliũ de q̃ dicit xp̃s: q̃ (fecit v̾tutẽ)
reſuſcitãdo me: qd̾ exponẽs ſubdit (dextera dñi ex. me) in
reſurrectõne: ⁊ repetit (dextera dñi fe. vir.) in q̃ denotatur
maior reſurrectõnis admiratio: vel de ſeipſo q̃ eſt dextera
pr̃is dicit xp̃s (dextera dñi). i. ego filius dei brachiũ ⁊ de
xtera eius p̱ quẽ oĩa opat̃ (fe. vir.) in paſſione qñ morte3
moriẽdo deſtruxit Oſee. xj. Ero mors tua o mors (dexte
ra dñi exal. me) in reſurrectõe qñ meip̃m ſuſcitaui virtute
diuinitatis: iuxta illud qd̾ predixi Ioh. x. Ptãtem habeo
ponẽdi aĩam meã: ⁊ ite. ſu. eam (dextera dñi fe. vir.) in aſ
cenſione qñ ꝓpria virtute aſcẽdi in celũ: ⁊ ſic patet q̃.

¶ Non moriar ſ; viuã: ⁊ narrabo opa dñi. 17

¶ Nõ moriar) ſic putauerũt iudei. i. nõ detinebor in mor
te (ſ; viuã ⁊ narra.) p̱ me ⁊ aplõs qui p̱ organa mea (opa
dñi) q̃ iudei voluerũt ſub ſilentio ſepeliri. Et poſſet que
ri quare xp̃us paſſus fuerit cum ſtatim poſtea erat ſurre
cturus. vñ cãm ſubdit.

¶ Caſtigãs caſtigauit me dominus: ⁊ mor 18
ti non tradidit me.

¶ Caſtigãs). i. corrigẽs delicta generis humani (caſti. me
dñs) pr̃. i. verberauit exponẽdo me tribulationi: vñ dicit.
Eſa. liij. Propter ſcelus ppl̃i pcuſſi eum: ⁊ ibidẽ. Diſcipli
na pacis nr̃e ſup̱ eum (caſtigauit) dico (⁊ morti nõ tradi
dit me) ſupple ne me detineret: ſ; quaſi cõmodauit vt me
cito redderet ſm q̃ ſupra hr̃. Nõ derelinquas aĩam meã
in inferno: nec dabis ſcm̃ tuũ videre corruptionẽ: in pſo
na autẽ eccleſie vel martyrũ põt legi ſic: vt dicat (dextera
dñi). i. xp̃s (fecit virtutẽ) p̱ patientiã martyrũ deuincens
tyrannos (dextera dñi). ſ. xp̃s (exaltauit me) ipſos tyran
nos ſubijciẽs fidei (dextera dñi) ipſe xp̃us) fecit virtutẽ)
i. multa mirabilia p̱ aplõs: vñ virtute magna reddebant
apl̃i teſtimoniũ reſurrectõis ieſu xp̃i: ⁊ p̱ hec q̃ fecit xp̃us.
(nõ moriar). i. nõ deſtruar vt putauerũt iudei ⁊ tyranni.
(ſ; viuam). i. creſcã ⁊ ꝓficiã (⁊ narrabo opa dñi). i. xp̃i. ſ.
incarnationẽ: paſſionẽ: reſurrectionẽ: aſcẽſionẽ: ſpũſſancti
miſſionẽ. tribulatões aũt illate mihi a tyrãnis nõ erũt mi
hi ad interitũ ſ; ad ꝓfectum: h̃ eſt qd̾ ſequit̃ (caſtigãs) ex
terius p̱ flagella (caſtigauit me) interius delẽdo pctã ⁊ au
gendo merita (⁊ morti nõ tradidit me). i. deſtructioni: nã
eccleſia p̱ tribulatões non eſt deſtructa ſ; magis multipli
cata ſicut filij iſrl̃ Exo. j. Quãto magis opprimebant̃ tan
to magis multiplicabant̃. Moralr̃ (bonũ eſt cõfidere in
dño) ſupra dixerat bonus penitẽs dñs mihi adiutor non
time. q̃d fa. mihi hõ: ⁊ iterũ. dñs m̃ adiutor ⁊ ego deſpi. ini.
meos. ſ. mũdũ: carnẽ: diabolũ q̃ dei auxilio deuincunt̃ nõ
auxilio humano: iõ dicit (bonũ eſt pũfi. in dño) qui eſt oĩps
adiutor (q̃; pũfi. i hoĩe) qui nihil ex ſe põt Hiere. xvij. Ma
ledictus q̃ pũfi. in hoĩe. j. Mach. iij. Nõ in multitudine ex
ercitus victoria belli: ſ; de celo fortitudo eſt. ij. Paral̃. xx
Si potes in robore exercitus bella pũſiſtere: ſupari te faci
et dñs: pũfidere ergo debemus in dño q̃tum ad victoria3
ſperare in eo q̃tum ad gloriã ⁊ coronã quã pũfert victori
bus: vñ addit (bonũ eſt ſperare in dño). i. gloriã expecta
re ab eo: q2 ſpes eſt certa expectatio future beatitudinis.
(q̃; ſperare in princi.) ſecularibus vel eccleſiaſticis a qui
bus multi ſperãt gloriã pñtem. pſ. Nolite pũfidere in pri
ci. in filijs ho. in q̃bus nõ eſt ſalus. ⁊ ideo (bonũ eſt ſpera
re in dño) q2 in neceſſitate poſiti ſumus a qua non poſſu
mus p̱ alium liberari: vñ addit (oẽs gentes). i. oĩa vicia
que faciũt hoĩem gentiliter viuere (circuirũt me) quaſi ex
ercitus caſtrũ obſidẽdo: exercitus eñ diaboli eſt exercit⁹
vicioꝝ q̃ hoĩem obſidẽt in tentatõe: exemplo ipſius dya
boli. j. Pet̃. v. Circuit querẽs quẽ deuoret Iob. xix. Obſe
derunt in gyro taber. meũ Dañ. j. Venit rex babylonis in
ir̃lm: ⁊ obſe. eũ. Breuiter aũt notandũ q̃ in his tribus v̾ſi
bus quadruplicẽ tangit circuitũ: primũ cũ dicit (oẽs gen.
circũ. me) ſcd̾m ⁊ terciũ cum addit (circũdantes circũde
derũt me) quartũ cum ſubiũgit (circumdederũt me ſicut

F Moralr̃ in pſona penitẽtis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

apes) in quo nota ꝙ quatuoꝛ modis circūeunt hoīem vicia.ſ. in cogitatōe: in locutōe: in operatione: in omiſſione: vt iſtis quatuoꝛ modis poſſit trahi ad pctm̄: ſ; ille qui ꝯfidit in dn̄o iſtos circuitus nō timet: vn̄ in qͥlibet iſtoꝛum verſuum: poſtq̃ꝫ dixit de circuitu ſubiūgit (in noīe dn̄i qꝛ vl. ſuꝫ in eos). q.d. i noīe dn̄i vincā oēs inſultꝰ vicioꝝ: ſicut dicit dauid golie ꝑ quē intelligit̄ diabolus. j. Reg. xvij. Tu venis ad me cū gladio ⁊ ha. ⁊ cli. ego aūt ve. ad te in nomie dn̄i exer. dei ag. iſrl̄. hanc aūt expoſitionem aptius innuit alia lr̄a q̄ habet (in nomie dn̄i cir. c.) Bene aūt cōcoꝛdat qđ hic dr̄ vltus ſum in eos: qꝛ in ꝯtritōne ſumit̄ vindicta de pctīs: qꝛ ibi eſt doloꝛ ꝯtra delectationē q̄ fuit in pctō ⁊ ꝯ̄ria ꝯ̄rijs curāt̄. bn̄ aūt ſubdit i fine (circū. me ſicut apes) apis eīm parū mellis poꝛtat: ſ; habet aculeū in cauda quo pungit eum qui mel vult accipe: ſic ꝓtendūt delectationeꝫ ſ; in fine pungūt ꝑ pene eterne obligationeꝫ: ꝓpter hoc dr̄ Eccli. xxj. Quaſi a fa. colubꝛi fuge pctā: qꝛ vt coluber blādit̄ facie: ſ; cauda pūgit ſic pctōꝛ. ꝓuer. xxiij. Ingredit̄ blāde ſ; in fine moꝛdebit vt coluber: ⁊ ſicut regulꝰ venena diffundet. Sunt aūt multi qui bn̄ dicūt ꝙ ita pungūt pctā: ſ; tn̄ nimis de ſe ꝯfidentes nolunt vitare occaſiones ex quibus ſurgūt tentatōes ꝙ ſtultū eſt: qꝛ nō pōt vitare pctā q̄ nō vitat occaſiōes tales: vn̄ bn̄ ſeq̄t̄ (⁊ ero ſi. ig. in ſpi.) q.d. nō pōt eſſe ꝙ vitent pctm̄ ſi occaſionibus ſe exponāt ſicut nō pōt eſſe ꝙ ſpine nō ardeāt ſi ignis addat̄: ꝓpter h̄ dr̄ Eccli. ix. Auerte fa. tuā a muliere compta: ⁊ ne circūſpicias ſpeciē alienā. ꝓpt̄ ſpēm mulierū mlti pierūt: ⁊ ex h̄ cōcupiſcētia q̄ſi ignis exardeſcit: vel aliter pt̄ dici de tētatiōibus (circūde. me ſicut apes) ſicut eīm apes mellificant nō ſibi ſ; alijs: ſic tentatōes ⁊ inſultus viciorū iuſtis nō nocēt ſ; ꝓſunt: qꝛ vt dicit Greg. Tentatio cui nō ꝯſentit̄ non eſt pctm̄ ſ; materia exercēde virtutis. Ps. Si exur. aduer. me plīū: in h̄ ego ſperabo (⁊ exarſerunt ſicut ignis in ſpinis) qꝛ ſpinas viciorū q̄n̄q; ꝯſumūt tentatiōes in hoīe ꝓcipue ſupbiam: qꝛ homo humiliat̄ q̄n̄ ſentit tentationē. j. Coꝛ. xij. Ne magnitudo reuelationū extollat me datus eſt mi. an. ſa. ſti. car. mee: hec aūt vtilitas tentatiōis. nō eſt niſi in eis qui deo ſperāt: ⁊ de ſe nō p̄ſumunt. vn̄ quid de ſe ſentiat ſubdit (impulſus) a tentatōe (euerſus ſum vt caderē) q.d. ꝑ me nō potui reſiſtere tentatiōi (⁊ dn̄s ſuſcepit me) vt nō caderem Eſa. xlj. Ne timeas qꝛ ego tecum ſum: ne declines qꝛ ego deus tuus ꝯfoꝛtaui te ⁊ auxiliatus ſum tibi ⁊ ſuſcepit te dextera iuſti mei. i. ꝓpiciatio xp̄i: ⁊ cum dn̄s ſuſcipit impulſum: tunc ei vtilis eſt impulſio: ſicut naui q̄ tendit ad poꝛtum vtilis eſt venti impulſio cum habet bonum gubernatoꝛeꝫ: ſ; ſi nō eſt gubernatoꝛ impulſio nocet ei Prouer. xj. Ubi nō eſt gubernatoꝛ: ppl̄s coꝛruet. Item hic notandū ꝙ qui eſt in ſummo ſi impellat̄ de facili p̄cipitat̄: ⁊ ideo dyabolus libēter ponit hoīes in dignitatibus. ij. Paral̄. xxv. Adduxerūt captos ad p̄ruptum cuiuſdam petre: p̄cipitauerūtq; eos de ſummo in p̄ceps. Ibi aūt impellunt̄ p̄cipue curis ſecularibus Hiere. xviij. Oblitus ē mei ppl̄s meꝰ fruſtra libātes ⁊ pingētes i vijs ſuis. i ſemitis ſecli ſūt diuitie delitie ⁊ honoꝛes: ſiue auaricia luxuria ⁊ ſupbia. de q̄bꝰ in fine dicēt mali ſicut dr̄ Sap. v. Ambulauimꝰ vias difficiles: viā aūt dn̄i ig̃rauimꝰ q̄d nob ꝓfuit ſupbia: aut diuitiaꝝ iactātia: q̄d ꝯtu. no. ſemite aūt ſeculi ſunt ſubtiles adinuentōes ꝑ quas citius venit̄ ad iſta habenda. iuſtus aūt cum impellit̄ nō cadit in has vias quia dn̄s iuuat eum: vn̄ ſubdit (foꝛtitudo mea ⁊c̄.) Et ponit h̄ tria contra predicta mala (foꝛtitudo mea eſt) hoc contra auariciaꝫ q̄ dicit (Foꝛtitudo mea denariꝰ) Prouer. xviij. Subſtātia diuitis vrbs roboꝛis eius (⁊ laus mea) dn̄s: h̄ ꝯtra ſupbiam que dicit laus mea vulgus nō dn̄s. laudat̄ eīm peccatoꝛ in deſiderijs aīe ſue Eccl̄s. viij. Laudabāt̄ in ciuitate quaſi iuſtoꝝ operum (⁊ factus eſt mihi i ſalutē) hoc cōtra carnem que dicit Eccli. xxx. Non eſt cenſus ſupra cenſum ſalutis coꝛpis (dn̄s aūt factus eſt in ſaluteꝫ) non carnis q̄ſtum ad p̄ſens: ſ; anime. nam carnem p̄cipit affligi vt ſpūs ſaluus fiat Eccl̄s. xxx. Salus aīe in ſanctitate iuſticie. ſanctitas eſt ſine terrenitate ⁊ carnalitate viuere: iuſticia eſt vindictam de carne ſumere: ⁊ in hoc eſt ſalus anime: ⁊ hoc eſt gaudium iuſtoꝛum. de quo ſubiungit (vox exul. ⁊ ſal. in tabernaculis iuſtoꝝ) i. inter iuſtos q̄ hic ſunt ꝑegrini ⁊ in tabernaculis ſe reputant habitare dicentes illud Heb. vlt. Non habemꝰ h̄ ciuitatem ſ; futurā inquirimus: vel (tabernacula iuſtoꝝ) eſt ꝯſciencia eoꝛuꝫ in quibus eſt vox exultatōis ⁊ ſalutis. ſ. teſtimonū ipſius ꝯſciētie ꝙ ſalui erūt. vn̄ ⁊ exultāt ⁊ gloꝛiāt̄. ij. Coꝛ. j. Gloria nr̄a hec eſt teſti. ꝯſci. nr̄e. Notādum aūt ꝙ quidam habent vocem exultatōis: ſ; nō ſalutis vt hyſtriones ⁊ mundani hoīes Iob. xxj. Tenēt tympanū ⁊ cytharam ⁊ gaudēt ad ſonitū oꝛgani ducūt in bo. di. ſu. ⁊ in pun. ad infer. deſ. Quidam vō habēt vocem ſalutis ⁊ nō exultatiōis vt penitētes Iob. xxx. Uerſa eſt in luctum cythara mea Iob vij. Confabulabor in amaritudine anime mee. Alij auteꝫ habēt ſimul vocem exultatōis ⁊ ſalutis vt ꝑfecti in via ⁊ gloꝛificati in patria Eſa. Gaudium ⁊ leticia inuenit̄ in ea gratiarumactio ⁊ vox laudis. Quidam aūt neutrū habēt vt deſperātes in mūdo ⁊ damnati in inferno Math. xxv. Ibi erit fletus ⁊ ſtridoꝛ dentium. de quo aūt ſit hec exaltatio ⁊ ſalus ſubdit (dextera domini fecit virtutem) ter dicit (dextera) cōtra tria p̄dicta. ſ. impulſionem: euerſioneꝫ: caſum: ꝯtra impulſionem neceſſaria eſt (dextera) retinēs Contra euerſionem (dextera) ſuſtinēs. Contra caſum (dextera) ſubleuās: ē ergo ſenſus (dextera dn̄i fecit virtutē) retinēdo me impulſum (dextera dn̄i exaltauit me) prius euerſum (dextera dn̄i fecit virtutem) cuſtodiēdo me in eodem ſtatu ſubleuādo ne caderem: vel qui iam cecideram vel ſic totum dicat̄ (dextera dn̄i fecit virtutem). i. miſericoꝛdiam nō ꝑcutiendo me reum ⁊ expectādo ad p̄niam. (dextera dn̄i exaltauit me) de luto ⁊ fecibus peccatoꝛum eleuās ad ſtatum gr̄e (dextera dn̄i fe. vir.) cuſtodiēdo me in eodem ſtatu ⁊ liberādo ab inſultu tētationum: vel (dextera dn̄i) dr̄ largitas eius: de qua poſſunt dicere aliqui ꝙ fecit virtutem in eis q̄n̄ ꝓpter abundātiam tpalium boni fiunt vt abꝛaham: ſ; in pluribꝰ hec dextera facit viciū: ſm̄ illud Hiere. vj. Saturaui eos ⁊ mechati ſunt (dextera domini exaltauit me) hoc nō pōt dicere p̄latus intruſus: ſed (dextera). i. poteſtas regis ⁊ pecunie vel ꝯſanguinitatis. exaltauit me) quare: qꝛ dextera eoꝛum repleta eſt muneribus. iij. Reg. xiij. Quicūq; volebat implebat manū ſuaꝫ ⁊ fie. ſacerdos excelſoꝝ: ſ; (dextera dn̄i fecit virtutē) cum tales expellit de prelatione. ſm̄ illud ſupꝛa. Diſꝑge illos in virtute tua: ⁊ depone eos ꝓtectoꝛ meus dn̄e Eſa. xxij. Expellam te de ſtatōne tua ⁊ merito ꝯtra tales facit dextera dn̄i virtuem: qꝛ ſicut in ps̄. dr̄. Dextera eoꝛum dextera iniquitatis: ſ; ſm̄ p̄dictuꝫ modū ſubdit penitēs (nō moꝛiar) moꝛte eterna (ſ; viuam) vita gr̄e in p̄n̄ti ⁊ gloꝛie in futuro Gal̄. ij. Uiuo ego iam nō ego: ⁊ talis qui viuit vita gr̄e pt̄ p̄dicare: vn̄ ſubdit (⁊ narrabo opa dn̄i) ſupꝛa. nō moꝛtui laudabūt te dn̄e ⁊c̄. ꝓpteꝛ hoc bn̄ ſupꝛa p̄mo dicit. Spm̄ rectum innoua in vi. meis ⁊c̄. ⁊ poſt addit (docebo ini. vi. tuas.) ⁊ bn̄ dicit (opa dn̄i) hoc eſt ꝯtra ſcrutatoꝛes q̄ narrant nō opa ſ; ſcreta dn̄i Eſa. xl. Qui dat ſecretoꝛum ſcrutatoꝛes quaſi nō ſint. vn̄ aūt fuerit iuſtificatus ſubiungit. ſcꝫ ꝑ diſciplinam dn̄i ⁊ coꝛrectionē: vn̄ dicit (caſtigans caſtigauit me dn̄s) ⁊ ꝑ hoc moꝛti nō tradidit me: minus dicit ⁊ plus ſignificat ac ſi dicat a moꝛte eripuit me ꝑ caſtigationem: hhc eſt doctrina ſpūſſancti Prouer. xxiij. Noli ſubtrahere a puero diſciplinā. Si eīm ꝑcuſ. euꝫ vir. nō moriet̄: tu virga ꝑcutis eum ⁊ aīam eius de infer. libera. Iudith. viij. Flagella dn̄i quaſi ſerui: ſ; cum coꝛripimur ad emendationē non ad ꝑditionē noſtrā eueniſſe credamus Apoc. iij. Ego q̄s amo arguo ⁊ caſtigo.

¶ Aperite mihi poꝛtas iuſticie ingreſſꝰ in eas confitebor domino: hec poꝛta domini iuſti intrabunt in eā. 19

¶ Tercia pars vbi qđ monet alios ſe facturum ꝓmittit. ſcꝫ laudare deum cā ſalutis que ꝑ quem ſit facta ⁊ qualiter ſit facta oſtēdit: ⁊ quibus etiam ſit facta: qꝛ ꝑ xp̄m paſſum iuſtis facta eſt ⁊ ꝑ apl̄os manifeſtata: vn̄ dicit eccleſia ſic ad apl̄os (aperite mihi poꝛtas iuſticie). i. doctrinaꝫ

G Allegorice in perſona eccleſie

ſacre ſcripture exponite ꝑ quaꝫ homo iuſtificat̃ (ꝛ ingreſſus i eas) .i. illis intellectis (ↄfitebor dño) .i. laudabo eũ. ſ; q: hec porte ad vnã portam .ſ. xp̄m referunt̃ addit (hec porta) eſt (dñi) .i. xp̄us ꝑ quẽ itur ad patrem ꝛ intrat̃ ad regnum (iuſti intrabũt in ea) .i. ꝑ eam: vt ꝑ xp̄m viam veniant ad ip̄m veritatem ꝛ vitam: vel ipſi apl̄i dicunt̃ porte: ꝛ exponit̃ ſic: o vos apl̄i dicit eccleſia (apite mihi por. iuſti.) .i. voſipſos ea q̃ ſcripſiſtis exponẽdo vt ego ꝛ membra mea miremur vos in doctrina ꝛ opibus vr̄is: cetera exponant̃ vt prius vel aliter ꝛ loquit̃ eccleſia vel cetus martyrum ad pſecutores ſuos nõ imꝑando ſ; p̄dicẽdo h̄ mõ: o vos pſecutores (apite mihi portas iuſticie) .i. tribulationes ꝛ pſecutões mihi infertis quibus iuſtificabor (ꝛ ingreſſus in eas) tribulatões patiẽdo (cõfitebor dño) bene eñi deum ↄfitet̃ qui ꝓ eo patit̃. vñ in collecta de innocẽtibus di. Deus cuius p̄coniũ innocẽtes martyres nõ loq̄ndo ſ; moriẽdo ↄfeſſi ſunt (ↄfitebor) etiã grãs agẽdo ꝛ ad lr̄am deum laudãdo in pſecutionẽ: ꝛ hoc debeo facere: q: ipſe ꝓ me fecit: idem hoc eſt qḋ ſequit̃ (hec porta eſt dñi) ſcꝫ mors: ꝑ quam ipſe intrauit in gloriam ſuã Luce. xxiiij. Oportuit xp̄m pati ꝛ ita intrare in gloriam ſuã: ꝓpter h̄ dicit Petrus loquẽs eccleſie .j. Pet. ij. Xp̄s paſſus eſt ꝓ nobis vo. relin. exemplũ: vt ſiq̄. veſti. eius: vñ ſubdit (iuſti intra. in eam) portam .i. tribulationẽ ꝛ paſſionẽ vt ꝑ eam intrẽt ad regnũ ad qḋ ꝑ multas tribulatões oportet intrare: vt di. Act. xiiij. Et qm̃ hec oĩa bona ſupradicta a deo ſunt nõ ab hoĩbus ↄuertit ſermonem ad dñm dicẽs.

20 Confitebor tibi quoniã exaudiſti me: ꝛ factus es mihi in ſalutem.

(Confitebor tibi) ↄfeſſione laudis (qm̃ exaudiſti me) vt aperirent̃ mihi porte ſcripture ſ̄m primã expoſitionẽ: vel vt poſſem ſuſtinere ſ̄m victimã ꝛ ſ̄m vtrũqꝫ modũ (fact⁹ eſt mihi in ſalutem) .i. meus ſaluator: ꝛ quõ h̄ fuit ſubdit.

21 Lapidem quem reprobauerunt edificantes: hic factus eſt in caput anguli.

Hec eſt antitheſis .ſ. caſus ꝓ caſu: accuſatiu⁹ ꝓ vocatiuo. ſic eñi legit̃ (lapis) hic .ſ. xp̄s qui eſt lapis viuus (quẽ tñ reprobauerũt) .i. repulerũt iudei (edificãtes) in cultu vnius dei: ſ; tñ nõ ↄſummauerũt edificiuꝫ q: lapidem cõſummatiõis abiecerũt a ſe .j. Pet. ij. Ad quem accedẽtes lapidem viuũ: ab hoĩbus quidem reprobatum: a deo aũt electum ꝛ honorificatum Eph. ij. Superedificati ſuꝑ fun. apl̄orum ꝛ ꝓphetarum. ipſo ſummo angulari lapide xp̄o ieſu (hic) inquã (lapis factus eſt in caput anguli) .i. fecit vtraqꝫ vnum: ſicut di. Ephe. ij. ꝛ ibidẽ addit: vt duos condat in ſemetipſo ſupple parietes .ſ. iudeoꝝ ꝛ gentilium vt fiat vnuꝫ ouile ꝛ vnus paſtor: ſicut Joh. x. di. verſus iſte ↄfutatiuus eſt iudeoꝝ: vñ dñs oppoſuit eũ iudeis Mat. xxj. Iſtud aũt ꝙ videlicet reprobatus a iudeis ꝛ crucifixus (factus eſt in caput anguli)

22 A dño factum eſt iſtud: ꝛ eſt mirabile in oculis noſtris.

(A dño factũ eſt) nõ a iudeis ꝛ crucifixoribus: ſ; (a dño) qui occulte edificabat eccleſiã (ꝛ) iſtud ẽ mirabile in oculis nr̄is (ſpũalibus qui ſum⁹ credẽtes ꝛ miramur xp̄i dementiã ꝙ deus hõ factus pati voluit ꝓ ſalute nr̄a ſupra. Cantate dño can. no. q: mi. fe. in oculis Auguſtini: erat h̄ mirabile de quo legit̃: nec ſatiabit̃ illis diebus dulcedine mirabili ↄſiderare altitudinẽ ↄſilij diuini ſuꝑ ſalutẽ generis humani. idem aũt ſapiebat ꝓpheta hic ꝛ ſapit eccleſia vnde ſubdit.

23 Hec dies quam fecit dominus: exultemus ꝛ letemur i ea.

(Hec dies) .i. hoc tp̄us gr̄e in quo incarnatio ꝛ paſſio facte ſunt: vñ (exultemus) exterius (ꝛ letamur) interius (in ea) die .ſ. i h̄ tp̄e: ſ; quare dicit (quã fecit dñs) nõne oẽs dies fecit dñs: vtiqꝫ hanc do diem .i. hoc tp̄s di ſpẽaliter fecit ſe ꝓpter opa priuilegiata q̃ in eo fecit. iſte aũt verſus multotiẽs cantat̃ in die reſurrectiõis q̃ ſpẽaliter ꝛ ꝓprie di dies eo ꝙ verum lumen tunc ortũ eſt ꝛ verus ſol ortus eſt de ſepulchro ꝛ tenebras infidelitatis amouit. De quibus Geñ. j. Tenebre erant ſuꝑ faciẽ abyſſi. Thomas interꝑtat̃ abyſſus ſuꝑ cuius cordis faciem erãt tenebre infidelitatis qñ dixit: niſi videro ꝛc̃. nõ credam ſ; amouet cum ei apparuit ꝛ dixit. Noli eſſe incredulus ſed fidelis. In die aũt ſũt. xij. hore: vt di Joh. xj. Nõne. xij. ſunt hore diei ſic in xp̄i reſurrectõe fuerũt. xij. apparitões: quaſi. xij. hore in die. Primo eñi apparuit marie Magdalene Johis. xx. Scdo tribus mulieribus Math. vlt̃. Et dixit eis. Auete Tercio Petro Lu. vlt̃. Surrexit dñs vere ꝛ apparuit ſymoni. Quarto duobus diſcipulis euntibus in emaus Luce vlt̃. Quinto. x. ↄgregatis: vt in eodem di. Stetit ihs i medio diſcipuloꝝ ꝛc̃. vñ quinqꝫ apparitões fuerũt prima die reſurrectionis. Sexto apparuit die octaua Joh. xx. Poſt dies octo erãt diſcipuli cõgregati ꝛc̃. Septimo ſuꝑ mare galylee Joh. vl. Stetit ihēſus in littore ꝛc̃. Octauo in galyleam Math. vlt. Undecim diſcipuli ꝛc̃. Nono in die aſcẽſionis Act. j. Conueſcẽs p̄cepit eis ꝛc̃. Et Lu. vlt. Sedete in ciuitate ꝛc̃. Decimo Marci vlt. Duxit eos in montẽ ꝛc̃. Undecimo .j. Coꝛ. xv. Deinde viſus eſt Jacobo. Duodecimo ſicut ibidem ſequit̃: plus q̃ꝫ quingentis fratribus ſil̃: vt aũt ab hac ſalute quã ſic xp̄s opatus ẽ in medio terre nõ ſit expers eccleſia orat cũ ſubiungit.

O dñe ſaluum me fac o dñe bñ ꝓſperare bñdictus qui venit in nomine dñi. 24

(Saluũ me fac) .i. fac vt ſalutẽ illã ↄſequar quã opatus es (o dñe) xp̄e (bñ ꝓſperare) .i. fac vt iter tuũ quo veniſti ſaluare ꝛ ſaluũ facere qḋ perierat ꝓſperũ fiat .ſ. vt nos ad ſalutẽ ꝑducas ſicut ꝓmittit pr̄ Eſa. lv. Dicens verbũ qḋ egredit̃ de ore meo nõ reuertet̃ ad me vacuũ: ſ; faciet q̃cũqꝫ volui ꝛ ꝓſperabit̃ i his ad q̃ miſi illḋ. Moralr̄ (Aperite ꝛc̃.) ſupra dixerat ꝙ ꝑ caſtigationẽ dñi a morte liberatus fuerat. hic aũt ꝑ alia verba petit caſtigationem dicẽs (Aperite) quibus di hic niſi eis qui claues portant eccleſie q̃ habẽt officiũ claudẽdi ꝛ apiendi .ſ. p̄latis (apite) ergo inquit o vos p̄lati (mihi portas iuſticie) .i. pniaꝫ ꝛ correctionẽ mihi imponite q̃ di (porta iuſticie) q: iuſticiã facit de pctis ꝛ ꝑ eam intrat̃ ad regnũ ſ̄m ꝙ di Math. iij. ꝛ iiij. Agite pniam appropin. eñi reg. ce. plr̄ aũt dicit (portas) q: pnia tres habet ptes .ſ. ↄtritionẽ: ↄfeſſionẽ: ſatiſfactionẽ: q̃ notant̃ his tribus verbis cum dicit (iuſticie) notat ſatiſfactionẽ ꝑ (ↄfitebor) cõfeſſionẽ ꝑ (ingreſſus) ↄtritionẽ. Introitũ aũt ad regnũ notat cũ ſubiũgit (hec porta dñi iuſti intrabunt in ea) vel põt h̄ eſſe vox anime iuſti: cũ egredit̃ de corpe (apite mihi por. iuſti.) vñ ꝛ iſte v̓ſus canit̃ in exequijs defunctorum. q. d. ſicut terra aperit̃ corpori: ita celum apiat̃ aĩe: ꝛ bñ dicit (portas iuſticie) q: tũc nõ eſt tp̄s miſcḋie ſ; iuſticie. exemplum Math. xxv. Dñe api nobis. Et dicit dñs. Neſcio vos: ſ; qui hic iuſticiam fecerit: tũc ſecure poterit dicere (apite mihi ꝛc̃) Judith. xiij dixit Judith. Aperite portas qm̃ nobiſcum eſt deus. Judith interp̄tat̃ ↄfeſſio quam deus ↄcomitat̃: ꝛ ideo ſecure p̄cipit portas aperiri: ꝛ ſequit̃: eodem Judith occurrerunt ad eam oẽs a minimo vſqꝫ ad maximũ: ꝛ hoc eſt qḋ di: in exequijs mortuorũ ſubuenite ſancti dei occurrite angeli do. ſuſci. ani. eius (ꝛ ingreſſus in eas) qñ dictum fuerit mihi. Intra in gaudium dñi tui Math. xxv. (ↄfitebor dño) .i. laudabo dñm Eſa. lj. Gaudium ꝛ leticia inuenietur in ea (dño) nõ alij. q: .j. Thi. j. Soli deo honor ꝛ glĩa. dixi portas iuſticie: q: hec (porta dñi) .ſ. iuſticia q: iniuſt⁹ nõ intrabit ad eum: ſ; (iuſti intrabũt in ea) .i. ꝑ eam: q: iuſtus in iuſticia ſua ſaluabit̃: ſicut di ꝛ vt iuſtificari poſſim (ↄfitebor) pctã mea (tibi) i. miniſtro habẽti auctoritatem tuam: ꝛ illa ↄfeſſio fit illi miniſtro vt deo nec ſcit peccata vt homo ſ; vt deus: vñ ſi alicui reuelaret deponẽdus eſſet et puniẽdus: vñ di bñ ſacerdoti illud Eſa. xvj. Abſcõde fugiẽtes ꝛ vagos ne ꝓdas habitabunt apud te ꝓfugi mei. Moab eſto latibulũ eorum a facie vaſtatoris: ꝛ q: h̄ pluries repetit (ↄfitebor) ↄmendat̃ frequẽtia ↄfeſſiõis Joh. xj. Eamus in iudeam iterũ (qm̃ exau. me.) hec duo ſemꝑ ſimul ſunt ↄfeſſio ꝛ exauditio: qui eñi ↄfitet̃ pctm̃ ꝛ veniã

ctõis ſalr di dieſ quõ in ea reſurrectõe facte ſunt. 12. apparitões

h Quare dies reſurre

I Moralit' In pſona penitẽtis.

petit exaudit̃. Pſ. Dixi confitebor ⁊c. ⁊ tu remiſiſti ⁊c. ꝙ bene ſignificat Iud. j. vbi dr̃. Dixit iudas ſymeoni fratri ſuo aſcēde mecum. Iudas ↄfeſſio: ſymeon exauditio inter pretat̃: in q̄ aũt exaudit̃ ſubiungit (⁊ fa. eſt mihi in ſal.) .q. d. in hoc exaudiſti me: q: a pctīs liberaſti me ⁊ ſaluū me feciſti: ⁊ non dicit q: dn̄s dederit ei ſalutē: ſ; qḋ maius eſt ꝙ dn̄s eſt ſua ſalus: ſicut ſupra. Dn̄s illuminatio mea: ⁊ ſalus mea. illuminatio quo ad intellectū ꝑ fide3: ſalus q̄ ad affectū ꝑ charitatē Act. iiij. Non eſt in aliquo alio ſalus.

R
In ſalutē multiplicē factus eſt nobis dn̄s.

¶ Dn̄s aũt factus eſt nobis in ſalutē multiplicē.
¶ Sp̃ualem Iac. j. Qui dat oĩbus affluenter ⁊c.
¶ Corpalem. Pſ. Qui ſanat oēs infirmitates tuas.
¶ Gr̃e Ioh. j. De plenitudine eius oēs accepimus ⁊c.
¶ Glorie Phil. iij. Saluatorē expectamus dn̄m ieſū ⁊c.

nec mirū ſi (factus ē nobis in ſal.) q: ipſe eſt caput nr̃m ⁊ nos mēbra eius: ⁊ ab ipſo capite deſcēdit nutrimentum ⁊ medicina ſalutaris: ſ; ad mēbra q̄ ei adherent. ad mēbra aũt amputata ꝑ pctm̄ non tranſit. Vn̄ Col. ij. Nemo vos ſeducat inflatus ſenſus carnis ſue: ⁊ nō tenens caput. ex quo totū corpus ꝑ nexus ⁊ ↄiunctōes ſubminiſtratum ⁊ ↄſtructū creſcit in augmentū dei: hoc eſt qḋ ſequit̃ (lapi. quem repro. edi. hic factus eſt in ca. ang.) iſte em̄ lapis vt dictum eſt. xp̄s eſt qui dr̃ lapis firmus ⁊ terre ꝑmixtus de quo Math. vij. Fundata eſt ſupra firmā petra3. de ſcḋo Math. viij. Filius hoīs nō habet vbi caput recli. in terra em̄ nihil habuit: licet in terra habitauerit. hunc lapidē nō tm̄ reprobauerūt iudei: ſ; adhuc (reprobāt edif.) ad lr̃am ſc3 faciētes palacia ⁊ terrena ↄgregātes Eſa. v. Ve q̄ coniungitis domū ad domū: ⁊ agrū ag. co. vſq; ad terminū loci: hij reprobāt xp̄m pauperē qui nō in palatio: ſ; in diuerſorio habitauit: ⁊ in pſepio nō in lecto eburneo reclinat⁹ fuit: hij facto ſuo dicūt deo recede a nobis ſciam viarū tuarum. ſicut dr̃ Iob. xxj. Hic tm̄ lapis licet reprobatus a ſtultis (factus eſt in caput an.) i. hoīs ſapiētis. Homo dr̃ angulus creaturarū eo ꝙ extrema creatura: ⁊ ſicut in angulo due ↄcurrūt linee ſic in hoīe ſolo due nature corpalis ⁊ ſp̃ualis: ⁊ huius anguli caput eſt xp̄us. ſicut dr̃. j. Cor. xj. Caput oīs viri xp̄s. i. virtuoſi hoīs. diabolus aũt caput ē reproborum Iob. xlj. Ipſe eſt rex ſuꝑ oēs filios ſuperbie.

L
Hō gr̃e dicit̃ angulus creaturarum.

Ne aũt homo de h̄ euaneſcat ⁊ ſupbiat ꝙ deo q̄ſi ſuo capiti aptari ⁊ ↄiungi dr̃ ſubdit (a dn̄o factū eſt iſtud) non ab hoīe (⁊ eſt mirabile in oculis nr̃is) q: inde ſancti admirant̃ de diuina bonitate nō gloriant̃ de ſua v̄tute in Cañ. Abac. ſm̄ aliam lr̃am ↄſideraui opa tua ⁊ expaui: ⁊ bñ dicit (in oculis nr̃is) q. d. nō in oculis carnaliū qui ceci ſunt ⁊ nō vident q̄ deus opat̃ in hoīe: ⁊ ita hic mirant̃. Vnde Greg. Carnalium mētes bona penſare nō valent niſi que carnaliter vidēt q̄ deus opat̃ in eis: q: ipſe etiam opat̃ in eis lucem ⁊ illuminat corda eorum: vñ addit (hec eſt dies quā fecit dn̄s) .ſ. gr̃a ꝑ quam illuminat̃ aīa: ⁊ ꝑ quam ipſe homo efficit̃ lux. pctm̄ aũt eſt nox quā fecit diabolus: qḋ hoīes excecat ⁊ facit eos tenebras Eph. v. Eratis aliqñ tenebre: nunc aũt lux in dn̄o: ⁊ de hac luce gaudent iuſti: vñ addit (exultemus ⁊ letemur in ea) exultemus in corpe .ſ. in opibus bonis (⁊ letemur corde) .ſ. in affectionibus (in ea) .i. ꝓpter iſtam diem Ioh. viij. in fi. Abraā pr̃ veſter exul. vt vi. diem meū: vi. ⁊ gaui. eſt: ſ; licet hō habeat gr̃e lumen vel nō in periculo tñ eſt ꝓpter inſidias diaboli: vnde ſubiungit orōnem (o dn̄e saluū me fac) bñ em̄ indiget ſaluatore res p̄cioſa q̄ eſt in domo fragili ⁊ inter latrones inſidiātes vndiq; ſic eſt de aīa q̄ eſt in corpe fragili. ij. Cor. iiij. Habemus theſaurū iſtum in vaſis fictilibus. ⁊ latrones .ſ. demones vndiq; inſidiātes Iob. xix. Simul venerunt latrones eius ⁊ fecerūt ſibi viam ꝑ me ⁊ obſederunt in gyro taber. meū. Et nota ꝙ dicit (saluū me fac) nō diuitem vel ſcientē vel potentē: ſ; ſicut ſupra. Vnā petij a dn̄o ⁊c. ſaluti aũt ↄtraria eſt ꝓſperitas mundi ſ; aduerſitas ei ꝓxima eſt: vñ ſupra. Da nobis auxiliū de tribulatōne: vñ notabiliter ſubdit (o dn̄e) bñ ꝓſperare. i. bonam ꝓſperitatem da nobis nō malā. male em̄ ꝓſperant̃ hoīes mūdani ⁊ ꝓſperitas impedit eorū ſalutē. ſicut dr̃ ꝓuerb. j. Proſperitas ſtultorū ꝑdet illos Hiere. xij. Quare via ſtultorū ꝓſperat̃. bona aũt ꝓſperitas ē i ſp̃ualib⁹ bonis. ⁊ ē triplex. Eſt em̄ ꝓſpitas pugne: vie: pr̃ie: ꝓſperitas pugne ↄſiſtit in plenitudine victorie: ꝓſperitas vie in collatiōe collatōne gr̃e. ꝓſperitas patrie in collatōe glorie. de prima habet̃ in pſ. Intende ꝓſpere ꝓcede ⁊ regna. De ſcḋa pſ. Proſperum iter faciet nob deus ſalutariū nr̃orum. De tercia Apo. vij. Abſterget deus oēm lachrymā ab oculis eorum.

M
Proſperitas triplex i bonis ſp̃ualibus

¶ Benedictus qui venit in nomine dn̄i: de
us dn̄s ⁊ illuxit nobis. 25

¶ Quarta pꝰ vbi gaudet de aduētu xp̄i. ⁊ idem monet ꝙ ꝑus monuerat addēs ꝙ frequēter ⁊ ſolenniter ⁊ in atrijs dn̄i fiat. gaudēs ergo ꝓpheta vel eccleſia de aduētu xp̄i dicit (bñdictus) ſit ieſus xp̄s (qui venit in no. dn̄i) pr̃is videlicet in ſuo noīe vt anticxp̄s veniet. vñ de vtriuſq; aduentu dicit Ioh. v. Ego veni in noīe pr̃is mei ⁊ nō accepiſtis me ſi alius venerit in noīe ſuo illum accipietis: nec ſolū xp̄us bñdictus eſt ſ; ⁊ nos de bñdictōe eius accepimus: ⁊ oēs fideles in ꝑticipatōe ſacrorum bñdictionem recipiūt: vñ in ꝑſona p̄latorū ⁊ ſacerdotū ſacra miniſtrātium ⁊ loquentium ad ſubditos ſubiūgit (bñdiximus) nos ſacerdotes. (vobis) o ſubditi (de domo dn̄i) .i. de eccleſia de q̄ ſumit̃ baptiſmus euchariſtie ⁊ alia ſacra in quibus bñdictio gr̃e dat̃ vel auget̃ ſi iam habebat̃: ſ; iſta bñdictio non eſt a ſacerdotib⁹ licet ꝑ eos miniſtret̃: vñ bñ ſequit̃ (deus dn̄s) q. di. non nos ꝓprie bñdiximus vobis: imo (deus dn̄s) .ſ. xp̄s ⁊ notat̃ duplex. natura in xp̄o diuina cū dicit (deus) humana cū dicit (dn̄s) ⁊ illuxit nobis. i. hanc bñdictionē nobis inſpirauit ⁊ ꝑ eam nos illuminauit radijs gr̃e ſue: ⁊ ſic (illuxit nobis) tam maioribus q̄3 minoribus dando lumen fidei: ſm̄ illud Eſa. ix. Habitātibus in regione vmbre mor. lux orta eſt eis. Et h̄ aũt laudandus eſt deus: vñ ↄñr inuitat ad ſolennizandū in ſolennitatibus: etiā freq̄nter recipit̃ iſta bñdictio in ꝑceptōe ſacrorum. vñ dicit.

N
Allegorice ꝓ aduētu xp̄i exultatio

¶ Conſtituite diem ſolennem in condenſis
vſq; ad cornu altaris. 26

¶ Conſtituite diē ſolennē) ad lr̃am. i. natiuitatē paſſione3 reſurrectionē ⁊ aſcenſionē ⁊ alia feſta inſtituite celebrāda ⁊ inſtituta celebrate: ⁊ hoc (in ↄdēſis) .q. d. denſe ⁊ crebre veniatis ad ſolennitatē: vñ alia lr̃a habet in ↄgregationibus. Iterum (in ↄdenſis) virtutū ⁊ bonorū operū: ⁊ h̄ facite (vſq; ad cornu alta.) .i. nō exeatis de eccleſia ſicut cathecumini: ſ; expectate cōionem corpis ⁊ ſanguinis xp̄i. q̄ ↄficiunt̃ in altari: ⁊ in (cornu alta.) ſumunt̃ ad lr̃am: vel ꝑ (altare) intelligit̃ ſacr̄m: ꝑ cornu altaris efficacia ipſius ſacri. q. d. (vſq; ad cornu al.) facite ſolennitatē vt ꝑcipiatis nō tm̄ ſacr̄m ſ; ⁊ rem ipſius ⁊ efficacia3: vel ꝑ (altare) intelligi pōt humanitas xp̄i (ꝑ cornu) eius diuinitas: ⁊ ē ſenſus. Ita facite feſtos dies vt ꝑueniatis vſq; ad humanitatē ⁊ diuinitatē xp̄i credēdo in p̄nti ⁊ in futuro cognoſcendo ⁊ fruēdo: ⁊ q̄ ſic facit poterit dicere ſicut ſequit̃.

¶ Deus meus es tu ⁊ cōfitebor tibi: deus
meus es tu ⁊ exaltabo te. 27

¶ Confitebor tibi) ↄfeſſione laudis h̄ fiet maxime in futuro: ⁊ innuēs affectus magnitudinem repetit (deus meus es tu ⁊ exaltabo te) in me ⁊ in alijs exaltatū p̄dicabo.

¶ Confitebor tibi qm̄ exaudiſti me: ⁊ fact⁹
es mihi in ſalutem. 28

¶ Hic eſt verſus interſcalaris qui ſupra expoſitus eſt: ⁊ h̄ ↄpetēter repetit̃: q: poſt bñficia recte ſequitur leta ↄfeſſio Et dicit Aug. ꝙ hec ↄfeſſio in prima nō ſtrepitu verborū dicet̃: ſ; ipſa dilectio iſta eſt vox: tunc aũt redibimus ex toto ad ipm̄ a q̄ incepimus eſſe: vñ innuēs ꝙ ad illud principiū ſit ſemꝑ redeundū ⁊ tendendū: ⁊ ad laudem ipſius pſalmū terminat ſicut incepit hortās ad laudē dei dicēs.

¶ Confitemini domino quoniā bonus: qm̄
in ſeculum miſericordia eius. 29

O
Moralr̃ In ꝑſona p̄latorum

¶ Moralr̃ (bñdic. q̄ ve. in no. dn̄i) thema pōt eſſe in receptōe legati venientis vel epi vł cuiuſcūq; p̄lati: oīs em̄ talis ē ſi venit in noīe dn̄i. ſ. ieſu q̄ interp̄tat̃ ſaluator. ſ. ſi ve

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nit pure, ꝓpter ſalutē aiarū: ſꝫ certe maledictus eſt q̄ venit
in noīe ꝓꝛio. Quidā enī veniūt in noīe baal: qḋ interp̄taꝛ
ſupioꝛ. ſ. illi q̄ veniūt vt ōnḋeꝛ vt ꝓ magnis habeāꝛ. Alij
veniūt in noīe nabuzardā principis coquoꝝ. i. vētris. alij
in noīe māmone. ſ. vt pecuniā acq̄rāt: deinde ſubdit in ꝑ-
ſona ipoꝝ ꝑlatoꝝ bonoꝝ (bn̄diximꝰ vo.) q. d. vere i noīe
dn̄i ieſu. ſ. ꝓ ſalute aiaꝝ q̄rēda venimꝰ: q̄ paret ꝑ fructū
ſicut dr̄ Math. vij. A fructibꝰ eoꝝ cog. eos. huiꝰ aūt fru-
ctus ſunt p̄dicatio ⁊ oro ⁊ ſacroꝝ collatio: h̄ eſt qḋ dicūt.
(bn̄dixi. vo.) nos q̄ ſumꝰ (de domo dn̄i) p̄dicādo ꝓ vobꝫ
ſacra ꝯferēdo. h̄ eſt enī officiū ꝑlatoꝝ ſꝫ q: nō ſumꝰ ſuffici
entes etiā cogitare aliq̄d ex nobis q̄ſi ex nobis: ſꝫ ſufficiē
no. ex. d. eſt. iō bn̄ ſubiūgit (deus dn̄s) ſupple bn̄dixit per
nos: vn̄ (⁊ illuxit nob) Duplex eſt lux q̄ necc̄ria eſt maxīe
ꝑlatis. ſ. lux ſcie ⁊ lux grē. Prima expellit tenebras igno-
rantie. Scd̄a tenebras culpe. Prima reſpicit intellectum
Scd̄a affectū. xp̄s aūt ē vtraq: lux: ⁊ ſuos illuminat vtro
q: mō: vn̄ ecōtrario dicūt mali Sap. v. Juſticie lumen nō
luxit nobis q̄tum ad affectū: ⁊ ſol intelligētie nō eſt oꝛtuſ
nobis q̄tū ad intellectū. Sunt aūt multi ꝑlati q̄ ⁊ ſilr poſ
ſent dicere q: teſte ꝯſcia eoꝝ: eis deeſt: ⁊ ꝯſcia ⁊ grā: vn̄ ti-
mere pn̄t ne ſi q̄n̄q: bn̄dicūt pplo: ipſa bn̄dictio vertaꝛ in
maledictionē: ſicut dicit dn̄s Mal. ij. Maledicā bn̄dicti
onibus vr̄is ⁊ maledicā illis: q: nō poſuiſtis ſup coꝛ. q. d.
nō ex coꝛde bn̄dicitis ſꝫ oꝛe tm̄: q: ſalutē eoꝝ nō deſidera-
tis ſꝫ gloꝛiā veſtram. Pſ. Oꝛe ſuo bn̄dicebāt ⁊ coꝛde ſuo
maledicebāt Eſa. x. Ad ꝯterendū erit coꝛ eius ⁊ ad inter-
emptionē gentiū nō paucaꝝ ⁊c. q̄d aūt bn̄dicētes debeāt
p̄dicare ſubdit (ꝯſtituite diē ſolennē) dies ſolēnis ē pnīa.
Joh. vj. Erat aūt ꝓximū paſca dies feſtus iudeoꝝ. ꝑ pa
ſca intelligiꝛ pnīa in qua tranſit hō de vicijs ad virtutes.
Num. xxix. Dies decima erit vobis ſctā atq: venerabilis
⁊ affligetis aīas vr̄as ibi dicit Origenes. O mira feſtiui
tas dies feſtus vocaꝛ aīe afflictio. Item Num. xxvij. Su
per illud hoſtias meas obſeruate in diebꝰ feſtis meis di-
cit glo. Puto ꝑ ſingulos fideles q̄ ꝯuertunꝛ ad dn̄m ⁊ in
fine ꝓficiūt feſtiuitas oriꝛ dn̄o. Item i ipſa glo. letanꝛ an
geli: ad quoꝝ feſtiuitatē accedūt ꝯuerſi. hunc diē debemꝰ
ꝯſtituere vt firmiter ⁊ ſtabiliter obſeruemꝰ eū: ⁊ h̄ (in cō-
denſis) virtutū ⁊ bonoꝝ operū: vt nō pauce ſint virtutes
⁊ opatōes bone ſꝫ ꝯdenſe: ſicut ꝯdenſa fuerūt pctā: hoc ē
qḋ dr̄ Math. iij. Facite dignos fructꝰ pnīe: ⁊ h̄ pnīa debꝫ
ꝑtingere vſq: ad cornu altaris: ꝑ altare mens intelligiꝛ ſi
cut diffuſe hr̄ in glo. huius altaris: coꝛnu eſt eminētia mē
tis. ſ. ꝯtemplatio ſupnoꝝ ad quā debēt penitētes ſe erige-
re. ſm q̄ dr̄ Math. iiij. Agite pnīam appro. enī re. ce. Itē
dies ſolennis eſt dies moꝛtis vel dies iudicij: ſicut ſolenni
tas Petri dr̄ dies q̄ moꝛtuus eſt: hunc debemꝰ ꝯſtituere. i.
in aīo ꝑfigere (in ꝯdenſis) cogitationibꝰ vt ꝯdenſe ⁊ fre-
quētiſſime recolamꝰ vel recogitemꝰ diē moꝛtis ⁊ diē iudi
cij. ſicut Hiero. q̄ dicebat Siue comedo ſiue bibo ſiue ali-
ud q̄d facio: ſemꝑ videꝛ auribus meis intonare vox illa.
Surgite moꝛtui venite ad iudiciū. ⁊ h̄ debemꝰ facere (vſ-
q: ad cor. alta.) i. quouſq: ꝑueniamꝰ ad illud ſublime al
tare ⁊ celeſte ſacrificiū vbi ſm q̄ dicit Augꝰ. In holocau
ſtum diuino igne ſuccēdemur. Pſ. Introibo ad alta. dei
ad deū q̄ leti. iuuē. meā. Sunt aūt multi q̄ p̄cipue vacāti-
bus ſedibꝰ eccleſiaꝝ quarū ſunt canonici (ꝯſtituūt diē ſo
len. in ꝯdenſis) i. denſe ⁊ crebꝛo faciūt feſta ⁊ ꝯuiuia (vſq:
ad coꝛnu al.) i. vſq: q̄ ſtent coꝛnuti ad altare. ꝓpē h̄ enī fa
ciūt vt coꝛda alioꝝ flectāt ad ꝯſētiēdū ꝓmotōi eoꝝ vt coꝛ
nuti fiāt: ſꝫ de talibꝰ dicit dn̄s Amos. iij. Amputabo coꝛ-
nua altarꝫ ⁊ cadēt in trā ⁊ ꝑcutiā domū hyemalē cū domo
eſtiua ⁊c. ſm aūt duas p̄mas expōnes bn̄ ſequiꝛ (deꝰ me
us es tu) q. d. in illa ſolenni die h̄ dicite (deus) creatoꝛ ve
nerādus (meus) redemptoꝛ amādus (es tu) nō aliud: et
iō (ꝯfitebor tibi) q. d. colendo ⁊ amādo te ope ⁊ oꝛe ꝯfite
boꝛ q̄ tu ſolus es deus meus q: vt dicit Aug. q̄ vnuſq̄ſq:
colit ⁊ veneraꝛ h̄ ſibi deus eſt (deus meus es tu ⁊ exalta-
te) poꝛtabo te in coꝛpe ⁊ oībus terrenis ſupponēdo te in
coꝛde meo: ſm q̄ ſupra diffuſe ſatis dictū eſt ibi. Magni
ficate dn̄m mecū ⁊ exal. no. e. in idipm̄: ſꝫ quidā i nullo ex-
altāt eum in ſe. ſ. ſcrutatoꝛes: Pſ. Accedet hō ad coꝛ altū
⁊ exaltabiꝛ deus Cañ. vj. Ipſi me auolare fecerunt Pꝛo-
uer. xxiij. Ne erigas oculos ad opes q̄s hr̄e non potes: q:
faciēt ſibi pēnas vt aq̄le: ⁊ volabūt in celū: nec tm̄ in pn̄ti.
(exaltabo te) ſꝫ ⁊ in futuro (ꝯfitebor tibi) ꝯfeſſiōe laudis
(qm̄ exau. me) dep̄cantē ꝓ ſalute eterna (⁊ factus es mi-
hi in ſa.) q: ipē dn̄s eſt ſaluatoꝛ in via ⁊ ſalus in patria. ij.
Paral. xx. Clamabimꝰ ad te in tribulationibꝰ nr̄is ⁊ exau
dies nos ſaluoſq: facies. Interim aūt quouſq: ad illā et-
nam laudē ⁊ ſalutē ꝑueniamꝰ nō eſt oīno tacendū a lau-
de dei: vnde hoꝛtaꝛ dicēs (ꝯfite. dn̄o ⁊c.) vel de ꝯfeſſione
pctōꝝ pōt legi ſicut ⁊ ſupra: ⁊ eſt v̄ſus iſte p̄mus ⁊ vltimꝰ
in h̄ pſ. q: ⁊ in p̄ncipio bone vite ⁊ i fine laudare debemꝰ
deū ⁊ nos ꝯfiteri pctōꝛes eſſe: ſm illud Lu. xvij. Cum oīa
bn̄feceritis dicatis ſerui inutiles ſumꝰ dn̄o nō diabolo: ſi-
cut illi q̄ ꝯfitenꝛ pctā ſua ꝑ iactantiā (qm̄ bonus)

¶ Intellectui cum ſit veritas Joh. xiij.
¶ Affectui cū ſit charitas. j. Joh. iiij. Deus caritas eſt ⁊c.
¶ Tactui. i. ſuauis Sap. xij. O q̄ꝫ bonus ⁊ ſuauis ⁊c.
¶ Viſui. j. Pet. j. In quē deſiderāt angeli ꝓſpicere.
¶ Guſtui Eccli. xlix. in oī oꝛe q̄ſi mel idulcabiꝛ mēoꝛia eiꝰ
¶ Odoꝛatui Eccli. xxiiij. q̄ſi balſamū nō mixtū odoꝛ meꝰ.
¶ Auditui cū ſit verbū pr̄is Eccli. vj. Verbū dulce multi-
plicat amicos Joh. vj. Verba vite eterne habes (qm̄ in
ſeculū mia eius) q. d. mia dei nō eſt t̄palis mia q̄ teneri nō
pōt ſicut dr̄ Oſee. vij. Miſcdia vr̄a q̄ſi nubes matutina:
⁊ ſicut ros mane ꝑtranſiēs ſꝫ eſt eterna nec amitti poteſt.
Cañ. iij. Tenui eum nec dimittā. Pſ. Miſcdia dn̄i ⁊ vſ-
q: ineternū ſup timētes eum.

Pſalmus CXVIII

Beati immaculati in via: qui ambu-
lant in lege dn̄i. 1

Titulus (alia aleph) In p̄cedēti pſ. egit ꝓpha
de aduētu xp̄i in h̄ aūt pſ. inuitat nos ad laudē ſicut pꝫ in
titulo. In p̄cedēti docuit fidē in iſto docet opari ꝑ fidē qḋ
bn̄ ſequiꝛ: nā vt dr̄ Jac. ij. Fides ſine opibus moꝛtua eſt
Opatio aūt vera eſt laus dei. vn̄ pſ. Laudabo dn̄m in vi.
mea. pſ. aūt iſte quāto in ſupficie verboꝝ eſt aptioꝛ tanto
myſterioꝝ ſublimitatē eſt ꝓfundioꝛ. ſilibus q̄dē verbis ē
ꝯtextꝰ: ſꝫ tm̄ nulla ꝯfuſiōe ꝑmixtꝰ: imo ſub diuerſis lr̄is he
breī alphabeti q̄s oēs in hebꝛeo ꝑ totū pſ. octo verſuū p̄n
cipia repetūt tanq̄ ſub diuerſis titulis reꝝ diuerſitas ꝯti
neꝛ. legis etiā noīa q̄ ꝓ varia ſignificatōe diuerſa ſunt po
ſita: q̄uis ſepe eadē repetanꝛ tm̄ accōmodanꝛ diuerſis vł
materia vel intētōe vel etiā mō: ſicut eſt q̄ aliq̄n ꝓpha qḋ
accepit ꝓfiteꝛ aliq̄n dicit ſe ſperare qḋ meruit ⁊ hmōi q̄
ſuis locis in ſerie aptius oñdeꝛ: tanta nanq: in h̄ pſ. vari
etas eſt vt moꝛalis doctrina q̄ in alijs pſ. tāq: ſtellis mino
ribus aliquatenus lucet: in iſto velut ſole pleni luminis
meridiano feruēte caloꝛe ꝑfecte ſplendeat: ⁊ cuiꝰ in cete-
ris aliq̄ ſuauitas redolet in iſto velut ꝑadiſus oīm pomo
rum delectet. in lr̄is aūt q̄bus ⁊ oībus digeſtus eſt pſ. ſco
la xp̄i ⁊ ꝑfecta mōſtraꝛ. ſ. vt ſicut pueri vſū diſcēdi in pri
mis lr̄is ſumūt. Ita nos huiꝰ ꝑfecte doctrīe elemētis vſū
viuēdi diſcamus. Lr̄a v̄o in ſingulis octonarijs vna ſigni
ficat vnitatē q̄ oīa regit ⁊ octonariꝰ numerus partiū ſua-
rū equalitate ꝑfectꝰ in ſingulis lr̄is ꝑfectionē. ſ. q̄ ſub vna
quaq: lr̄a eſt ꝑfecta doctrina ꝑ quā ⁊ ꝑfecta fit purgatio q̄
ꝑ circūciſionē figurabanꝛ in lege: ⁊ ꝑ ſacrificiū pecudū in
octaua ⁊ habeꝛ noua vita quā octauo die poſt diluuium
humane generatōis exoꝛdio figuratā. xp̄us octaua die re
ſurgēs in nobis ꝑuiuificationē aīe cepit: ⁊ poſt hoꝝ ſeptē
dierū reuolutionē veniēs etiā ꝑ coꝛpoꝝ incoꝛruptōꝫ ꝑfici
et in octaua: ꝓ q̄bus oībus titulus inuitat ad laudē. Ha-
bet aūt pſ. iſte ptes. xxij. ſm numerū lr̄aꝝ: quarū p̄ma eſt
Aleph q̄ interp̄taꝛ doctrina: ⁊ ſignat v̄ſus q̄bus p̄ſcribiꝛ
plenos eſſe doctrina q̄ tanq̄ ꝓlogus cuncta breuiter q̄ in
ſequētibus ꝯtinenꝛ octonarijs tangūt. cū enī oēs tā boni
q̄ꝫ mali velint eſſe btī: tm̄ viā q̄ itur ad beatitudinē q̄dā ig
rant: vn̄ in ꝑſona oīm fideliū loquēs que ſit ad illam vera
via diffinit: ⁊ ait (beati immaculati in via ⁊c.) q: vt predi

Marginalia: P — Duplex lux neceſſaria ꝑlatis. | Q — Paſca dr̄ pnīa. | R — Bonus eſt dn̄s multiplicaꝛ nob | Pſ. cxviij. | A — De ꝯmendabilitate huiꝰ pſ. ac ſignificatione lr̄arū q̄ ponunꝛ in eo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf